

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Pető Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Feldmayer Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és egyéb iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 5.M.327/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.469/2007/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. október 29. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.469/2007/3. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal, hogy a Szegedi Munkaügyi Bíróság 5.M.327/2006/16. számú első fokú ítéletének nem fellebbezett részét nem érintő rendelkezését nem érinti.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek

- tizenöt nap alatt - 200.000 /kettőszázezer/ forint és 40.000 /negyvenezer/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes 1973-tól állt munkaviszonyban az alperessel, illetve jogelődjével, 1991-től ügyvezető munkakörben dolgozott. 2004-ben az addigi tulajdonostól egy másik külföldi cég szerezte meg az alperes tulajdonjogát, és a felperes mellé egy további ügyvezetőt is választott. A tulajdonosváltás után hozott taggyűlési határozat szerint az ügyvezetők felett a felügyelő bizottság gyakorolja a munkáltatói jogkört. A felügyelő bizottság 2006. április 13-án rendkívüli felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint az alperes 2006. március 31-én értesült a P. cég létéről továbbá arról, hogy ez a cég a felperes házastársának tulajdonában van, és ilyenként rendszeres üzleti kapcsolatban áll az alperessel. Az indokolás szerint a felperes ezzel megszegte a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.)

rendelkezéseit és a munkaszerződését. Az indokolás további okként jelölte meg, hogy a felperes - noha a kettős aláírási kötelezettséget ismerte - a másik ügyvezető aláírása nélkül adott egy 3,4 millió forint és egy 6,4 millió forint értékű megrendelést.

A felperes keresetében a rendkívüli felmondás jogellenessége jogkövetkezményei alkalmazását kérte, vitatta - egyebek mellett - a rendkívüli felmondás indoklását. Arra hivatkozott, hogy a házastársa tulajdonában álló cégről az előző tulajdonost tájékoztatta, az üzleti kapcsolat hosszú ideje fennállt. A kettős aláírás hiányát illetően a megrendelések teljesítésére és az üzleti haszonra hivatkozott. A felperes 2004. és 2005. évre járóan prémiumot is követelt.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 5.M.327/2006/16. számú ítéletével kötelezte az alperest a per folyamán általa elismert és kifizetett prémium után járó késedelmi kamatok megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság megállapítása szerint a módosított társasági szerződés alapján a felügyelő bizottság jogszerűen gyakorolta a felperes által is ismert munkáltatói jogkörét. A rendkívüli felmondás indokai körében kiemelte, hogy a felperes elismerte, miszerint az új tulajdonost nem tájékoztatta az összeférhetetlenségről, továbbá a kettős aláírás elmulasztását sem vitatta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.469/2007/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezésre tekintettel emelte ki - egyebek mellett -, hogy a felperestől, mint vezető tisztségviselőtől fokozott gondosság, az alperes gazdasági érdekei elsődlegességének figyelembevételére volt elvárható, a felrótt magatartásokkal ezen lényeges kötelezettségeit legalábbis súlyos gondatlansággal súlyosan megszegte.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatásával az alperesi rendkívüli felmondás jogellenességét megállapító, és az alperest a jogellenesség anyagi jogkövetkezményeiben marasztaló ítélet hozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 191. § (2) bekezdés c) pontjában előírtakat, ugyanis 1996-ban, amikor a felesége cégével szerződtek, az akkori egyszemélyes tulajdonosnak, aki akkor ügyvezető is volt, bejelentette a hozzátartozói kapcsolatot, a felmentést megkapta, és a közös üzleti akarat alapján létrejött a 10 éve fennállt együttműködés. Ehhez képest további kötelezettsége

nem volt, hiszen „lehetetlen helyzetet teremtené ...a tulajdonosváltozásokat folyamatosan szemmel tartani ...hogymint újra és újra bejelentéseket kellene tenni olyan tényről, amit már véglegesen egyeztetett”. A kettős aláírásból származó kötelezettségszegés tekintetében vitatta, hogy erről a társaság taggyűlése rendelkezhetett, mivel felette a munkáltatói jogkört nem ez a szerv gyakorolta. Azzal is érvelt, hogy ilyen kötelezettséget a munkaszerződése nem tartalmazott, hiszen ez a társasági joghoz kapcsolódó kötelezettség, ezért a kettős aláírás megszegése miatt az alperes nem hivatkozhatott a munkaviszonyból eredő lényeges kötelezettségszegésre, továbbá a megszokott eljárási rendben történő és előnyt hozó üzletkötés alapján nem lehet a lényeges kötelezettség súlyos megsértésére hivatkozni. A cselekménye jogszabályban megkívánt súlya nem állt fenn, a rendkívüli felmondás ezért jogellenes. A felperes arra is hivatkozott, hogy az eljárás bíróságok túlterjeszkedtek a rendkívüli felmondás indokain, mivel azok között nem szerepelt az együttműködési kötelezettség megsértése és az ügyvezetők közötti esetleges megállapodás. Sérelmezte még, hogy az ítéletek nem terjedtek ki a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó kereseti kérelmére, amivel a bíróságok megsértették a Pp. 221. §-át és az Mt. 4. § (1)-(2) bekezdéseit.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta [Pp. 275. § (1) bekezdés].

Az alperes a perbeli rendkívüli felmondás indokát világosan és egyértelműen megjelölte, és az összeférhetetlenség tilalmára vonatkozó indok keretein belül, ahhoz tartozóan az együttműködési kötelezettség vizsgálható volt, mint ahogy kiterjedhetett a vizsgálat a kettős aláírás megszegésére vonatkozó indokkal összefüggő, annak kereteit nem meghaladó körülményekre. Az eljárás bíróságok ezeket a kereteket nem lépték túl, ezért a felperes ebben a körben alaptalanul hivatkozott jogszabálysértésre.

A felperes az ügyvezetői tisztségét munkaviszony keretében látta el, ezért a sajátos egységes jogviszonyra tekintettel alkalmazni kellett az Mt. Harmadik részének X. fejezetében foglalt különös szabályok mellett a felperesre még irányadó régi Gt. megfelelő rendelkezéseit. A vezető tisztséget munkaviszonyban ellátó ügyvezető mindkét törvénynek az összeférhetetlenségre és a versenytilalomra vonatkozó előírásait köteles megtartani. A bírói gyakorlat szerint a munkáltató a vezető tisztségviselő Gt.-be ütköző magatartását vagy mulasztását is jogosult olyan oknak

minősíteni, amely miatt a munkaviszony fenntartása a továbbiakban lehetetlenné vált [Mt. 96. § (1) bekezdés b) pont, BH 1995.737.]. Az azonos tartalmú összeférhetlenségi szabályok megszegése esetén pedig nincs akadálya a munkaviszonyban fennálló kötelezettség megszegésére alapított rendkívüli felmondásnak [Mt. 96. § (1) bekezdés a) pont], amelynek jogszerűségét nem befolyásolja, ha a munkáltató a kötelezettségszegés megnevezése mellett csak a Gt. azonos tartalmú szabályára hivatkozik.

Mind az Mt., mind pedig a régi Gt. előírást tartalmazott a házastárs mint közeli hozzátartozó által létrehozott azonos, vagy hasonló gazdasági tevékenységet folytató gazdasági társasággal létesítendő üzleti kapcsolat tekintetében [Mt. 191. § (2) bekezdés, régi Gt. 25. § (2) bekezdés]. Az a körülmény, hogy az alperes a rendkívüli felmondás első indokában csupán a régi Gt. megfelelő rendelkezésére hivatkozott, a tartalmát tekintve az Mt.-ben is megjelölt kötelezettségszegés vizsgálatát nem zárta ki, emiatt a rendkívüli felmondás ezen indoka nem volt jogellenes, a megjelölt kötelezettségek megszegése tekintetében az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában előírt feltételek vizsgálhatók voltak.

Az alperes a rendkívüli felmondás első indokában azt rótta a felperes terhére, hogy üzleti kapcsolatba lépett (állt) a házastársának a felperesével azonos, illetve hasonló tevékenységet folytató cégével, a munkaszerződését megszegve a munkáltatójának az összeférhetlenséget nem jelentette be, nem az elvárható fokozott gondossággal, a társaság érdekei elsődleges szem előtt tartásával járt el.

Az Mt. 191. § (2) bekezdése és a 103. § (1) bekezdése b) és c) pontja alapján - különös tekintettel a felperes első számú vezetői és bizalmi munkakörére - ezen lényeges kötelezettségszegések a rendkívüli felmondás jogszerű alapját képezhették.

Az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján törvénysértés nélkül megállapított tényállásból helytálló következtetést vontak le az összeférhetlenségre vonatkozó rendkívüli felmondási ok jogszerűségére. A másodfokú bíróság helytállónan emelte ki, hogy a korábbi egyszemélyes tulajdonossal szóban közölt - és a felperesi állítás szerint szóban engedélyezett - hozzátartozói üzleti kapcsolatot az új egyszemélyes tulajdonos nem ismerhette. A lényegesen megváltozott körülmények esetén - és ilyennek minősíthető a gazdasági társaság tulajdonlásában bekövetkező jelentős változás - a munkaviszonyban is álló vezető tisztségviselő a fokozott együttműködési kötelezettsége keretében köteles mindazon, a korábbi tulajdonos által már ismert információk birtokába juttatni az új tulajdonost illetve tulajdonosokat, amelyek alapján az összeférhetlenségi szabályok érvényesülését biztosítani tudja. Az ezzel ellentétes felperesi érvelés téves,

ebben a körben a felperes lényeges kötelezettsége súlyos és legalábbis nagyfokú gondatlansággal történő megszegése megállapítható volt.

A kettős aláírással kapcsolatos kötelezettségszegés tekintetében is megállapítható a rendkívüli felmondási indok megalapozottsága. Az alperes vezető szerveként működő közgyűlés irányítási jogkörében előírhatta a kettős aláírási kötelezettséget, az alperesnél kialakult - a két ügyvezető megállapodásán alapuló belső rend - szerint a rendkívüli felmondásban felrótt esetekben a másik ügyvezető aláírásának hiánya ellenére rendelkezett a felperes a nagy értékű megrendelésről. Erre tekintettel a felperes az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában előírtak megsértését ezen indok tekintetében is alaptalanul vitatta. Ebből a szempontból nincs jelentősége, hogy az adott ügyletek hoztak-e hasznot az alperesnek.

Miután a perbeli mindkét rendkívüli felmondási indok tekintetében az alperes bizonyította az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában előírt együttes feltételek fennállását, az alperes ezzel összefüggő rendeltetésellenes joggyakorlása nem jöhet szóba, ezért nem minősül az ügy érdemét érintő lényeges jogszabálysértésnek az a körülmény, hogy a támadott ítéletek ezen kereseti kérelemre külön nem tértek ki [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel - a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálva - a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés] azzal, hogy az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintő rendelkezését nem érintette.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. október 29.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő